

Vấn đơn phương theo đuổi chính sách hại dân hại nước

Tôn Thất Thiện

Liên Bang Xô Viết không còn nữa. Cách Mạng Tháng Mười đã hoàn toàn kết thúc. Tổ quốc vinh quang và thành trì kiên cố của chủ nghĩa xã hội nay đã đi vào lịch sử. Đảng cộng sản Việt Nam đã mất người cha tinh thần ưu ái, lãnh tụ chính trị anh minh, đồng minh chiến lược vững chắc, và hậu cần kinh tế vĩ đại của mình. Không biết nhà thơ cách mạng Tố Hữu, sau khi sầu thảm khóc Stalin, nay sẽ khóc Liên Xô vĩ đại ra sao? Chắc bài thơ này còn sầu thảm hơn gấp bội lần, và chúng ta có thể tin rằng bài thơ đó phản ảnh trung thực phản ứng của những người cảm quyền cộng sản ở Việt Nam.

Nhưng thực ra, từ tháng 5-1988, qua cuộc thảo luận với đảng cộng sản Liên Xô kéo dài 10 ngày (từ ngày 6 đến 16-5-1988) nhân dịp Nguyễn Đức Bình cầm đầu một phái đoàn 12 người sang Moskva để trình đảng cộng sản Liên Xô Dự Thảo Cương Lĩnh mà trung ương đảng sẽ đưa ra trong Đại Hội VII, trung ương và chính trị bộ đảng cộng sản Việt Nam đã biết rằng Liên Xô sẽ không còn là một hậu cần vững chắc của đảng cộng sản Việt Nam nữa. Đảng cộng sản Liên Xô đã thay đổi đường lối và đã báo rất rõ cho đảng cộng sản Việt Nam biết như vậy.

Đảng cộng sản Liên Xô đã cử một phái đoàn gồm 13 người, trong đó có 8 tiến sĩ chuyên gia giỏi về triết, sử, kinh tế, chính trị học do Bikenin, tổng biên tập tạp chí Người Cộng Sản cầm đầu, để nói cho đảng cộng sản Việt Nam biết lập trường của họ. Lập trường này khác hẳn với lập trường mà họ đã từng theo đuổi trong mấy thập niên trước.

Phái đoàn đảng cộng sản Liên Xô đã khuyến cáo phái đoàn đảng cộng sản Việt Nam rằng ngay từ bây giờ (1988) mà đưa ra cương lĩnh luận điểm chủ nghĩa xã hội thực sự đóng vai trò quyết định chiều hướng phát triển của nhân loại thì "quá sớm". Họ cũng khuyến cáo Nguyễn Đức Bình và đồng chí rằng nhận định của bản cương lĩnh của trung ương đảng cộng sản Việt Nam, theo đó lực lượng của hệ thống xã hội chủ nghĩa do Liên Xô làm trụ cột đã đạt được một bước phát triển mới cả chiều rộng lẫn chiều sâu, là những nhận định "quá lạc quan" và "không phù hợp với thực tế".

Về nhận định của trung ương đảng cộng sản Việt Nam cho rằng chủ nghĩa tư bản giấy chết, phái đoàn đảng cộng sản Liên Xô đã nói cho phái đoàn đảng cộng sản Việt Nam

hiểu rằng nhận định như vậy là không đúng. Theo cộng sản Liên Xô, không những tư bản không giấy chết và không sụp đổ trong một thời gian ngắn, mà nó lại còn có khả năng thích nghi với điều kiện mới để kéo dài sự tồn tại của nó, và thậm chí có thể đạt tới những tiến bộ lớn hơn nữa về khoa học kỹ thuật, về phát triển lực lượng sản xuất.

Theo phái đoàn đảng cộng sản Liên Xô, vấn đề ưu tiên cấp bách hiện nay không phải là vấn đề lựa chọn con đường xã hội chủ nghĩa và chứng minh "ai thắng ai" nữa, mà vấn đề ưu tiên là vấn đề chống đói nghèo để tồn tại, đặt vấn đề hòa bình thế giới và lợi ích nhân loại lên trên hết; thắng lợi của giai cấp, lợi ích của một đảng "phải được đặt xuống dưới lợi ích của nhân loại". Họ nhấn mạnh rằng "lợi ích của loài người cao hơn lợi ích của giai cấp vô sản", và sự giải quyết vấn đề nghèo đói phải có sự hỗ trợ chung của toàn cầu. Như vậy phải tránh cường điệu mâu thuẫn, phải bỏ cách nhìn cũ coi tư bản như kẻ thù.

Phái đoàn Liên Xô khuyến cáo phái đoàn Việt Nam phải bỏ qua quan điểm "bạo lực là bà đỡ của cách mạng" vì với quan điểm đó cách mạng sẽ biến thành cỗ xe tăng, cách mạng tá khuynh cực đoan. Cách mạng kiểu Stalin này đã "chệch hướng" vào con đường "cách mạng kiểu trại lính", gây tai hại cho Liên Xô rất nhiều. Ngày nay Liên Xô đang phải sửa chữa và "quay trở lại". Vậy đảng cộng sản Việt Nam phải tìm con đường "thích hợp với thực tế hơn". Theo họ, muốn giải quyết vấn đề nghèo đói phải tránh lặp lại kinh nghiệm "đau đớn" của Liên Xô.

Những gì xảy ra cho Liên Xô và đảng cộng sản Liên Xô trong thời gian gần đây đã chứng minh rằng những khuyến cáo của đảng cộng sản Liên Xô rất đúng. Gorbachev đã mất chức, đảng cộng sản Liên Xô đã diệt tiêu, Liên Bang Xô Viết đã giải thể chỉ vì, như Yeltsin nhấn mạnh trong một cuộc phỏng vấn của báo Newsweek cuối tháng 12-1991, Gorbachev đã muốn vừa cải tổ theo tư duy mới, nhưng lại vừa muốn duy trì bộ máy chính trị hành chính cũ, chống đối những cải tổ cần thiết, và nhất là muốn tiếp tục chiến tranh lạnh "ai thắng ai". Nhưng cải tổ là một điều không thể tránh né được, vì như chính Gorbachev đã thú nhận, trong một cuộc phỏng vấn của báo Time cũng vào cuối tháng 12 vừa qua, không thể tiếp tục đi theo con đường cũ được vì tiếp tục như vậy càng ngày càng "nghe sợ".

Những người lãnh đạo đảng cộng sản Việt Nam cũng đang đi theo vết chân của đám phản động của đảng cộng sản Liên Xô, vẫn nhìn thế giới ngày nay theo quan điểm "ai thắng ai", vẫn coi Hoa Kỳ và các quốc gia tư bản là thù nghịch. Nói tóm, họ vẫn đơn phương tiếp tục chiến tranh lạnh kiểu Stalin và MacCarthy của những năm 1950, trong khi các đại cường quốc, đặc biệt là Nga và Hoa Kỳ, đã dứt khoát chấm dứt tranh chấp và dồn hết tâm trí vào hòa bình, hợp tác và tương trợ.

Hậu quả của chính sách này là tiếp tục buộc nhân dân Việt Nam phải chịu gánh nặng của sự đấu tranh quân sự và kinh tế đó: hơn 52% ngân sách của Việt Nam hiện nay đổ vào an ninh và quốc phòng, nuôi hơn một triệu quân và nhân viên an ninh, buộc dân chúng phải tiếp tục sống nghèo nhọc và tuyệt vọng vì, thêm vào bộ máy quân sự khổng lồ này (lớn hơn gấp hai những bộ máy quân sự của nhiều quốc gia vừa lớn, vừa giàu như Pháp, Đức, Anh, Nhật), dân chúng Việt Nam còn vừa phải gánh thêm gánh nặng xã hội chủ nghĩa, vừa bị bao vây về kinh tế. Trong khi đó Liên Xô đã không bị Hoa Kỳ và các nước tư bản lợi dụng tình thế để xâm lăng mình, mà lại còn ráo riết tìm mọi cách để viện trợ mình về kinh tế.

Đối với Việt Nam cộng sản thì Hoa Kỳ nếu không trả đũa thực sự thì cũng không sốt sắng. Mà sốt sắng thế nào được khi lãnh đạo Việt Nam coi Hoa Kỳ như kẻ thù nghịch? Tuy trong các tuyên bố công khai họ không nói lớn điều này, nhưng trong những cuộc nói chuyện và tài liệu nội bộ của đảng, điều này rất rõ. Và nếu người thường như chúng ta biết được (qua báo chí và Thông Tấn Xã Việt Nam) thì các nhà chức trách Hoa Kỳ càng biết rõ hơn chúng ta nữa. Tất nhiên họ phản ứng thích nghi, phong tỏa kinh tế Việt Nam, và chính sách phong tỏa của họ có những hậu quả tai hại cho nhân dân Việt Nam.

Chính sách ngoại giao của lãnh đạo Việt Nam ngày nay rõ ràng là một chính sách tự sát.

Để thoát khỏi tình trạng vừa hết dựa được vào Liên Xô, vừa bị Hoa Kỳ phong tỏa, lãnh tụ cộng sản Việt Nam quay về phía Trung Quốc. Nhưng đây, họ lại bị bốn gáo nước lạnh lớn trong dịp đảng phái tướng Lê Đức Anh đi cầu viện hồi tháng 9-1991. Lê Đức Anh đã yêu cầu thủ tướng Lý Bằng bốn điều, và điều nào đại diện của trung ương đảng cộng sản Việt Nam cũng bị dội nước lạnh cả.

Gáo thứ nhất: Tướng Lê Đức Anh nói: nay Liên Xô đã bỏ chủ nghĩa xã hội và phản bội cách mạng thế giới, xin Trung Quốc đứng ra thay thế Liên Xô đóng vai trò lãnh đạo khối xã hội chủ nghĩa thế giới. Lý Bằng trả lời: Trung Quốc không có tham vọng làm lãnh tụ một khối thế giới nào cả.

Gáo thứ nhì: Tướng Lê Đức Anh nói: thế thì xin Trung Quốc nhận làm người đỡ đầu và chỉ giáo cho Việt Nam vậy. Lý Bằng trả lời: quốc gia nào cũng phải tự tìm lấy giải pháp cho những vấn đề của mình; Trung Quốc có giải pháp tốt,

nhưng những giải pháp này chỉ áp dụng riêng cho Trung Quốc, và không thể đem chụp vào Việt Nam được; Việt Nam phải tự đi tìm lấy giải pháp thích hợp cho mình.

Gáo thứ ba: Lê Đức Anh nói: vậy thì xin Trung Quốc giúp đỡ Việt Nam bằng cách viện trợ dồi dào vì nay viện trợ Liên Xô đã bị cắt gần hết rồi. Lý Bằng trả lời: chúng tôi cũng đang gặp rất nhiều khó khăn về kinh tế, và chính chúng tôi cũng cần được trợ giúp, làm sao mà thay thế Liên Xô viện trợ dồi dào cho Việt Nam được.

Gáo thứ tư: Lê Đức Anh nói: thế thì Trung Quốc bình thường hóa bang giao toàn diện ngay với Việt Nam. Lý Bằng trả lời: đây là một điều không thể làm ngay được, phải đi từng bước; sau bao nhiêu năm thù nghịch và lằng mạp lẫn nhau, cần phải có thì giờ để cho nhân tâm lắng dịu; và lại có những vấn đề rất phức tạp cần được giải quyết trước, ví dụ vấn đề các ông tước đoạt tài sản của hơn 250.000 người Việt gốc Hoa và đuổi họ qua Trung Quốc, gây cho chúng tôi rất nhiều khó khăn và tổn kém, vấn đề này cần được giải quyết ổn thỏa; sau đó đến vấn đề Tây Sa và Nam Sa, mà các ông đã chấp nhận là thuộc chủ quyền Trung Hoa trước 1975, nhưng sau đó lại cho quân chiếm đóng.

Thêm vào bốn gáo trên còn một gáo thứ năm nữa, nhân dịp Đỗ Mười thăm viếng Trung Quốc vào tháng 11-1991. Đỗ Mười dự tính thăm viếng Trung Quốc một thân một mình. Như thế để rõ ai là lãnh tụ của Việt Nam và của đảng cộng sản Việt Nam. Nhưng chính quyền Trung Quốc buộc phải có một phái đoàn thực sự đại diện cho mọi xu hướng trong đảng cộng sản Việt Nam, và do đó có thêm Võ Văn Kiệt và một số nhân vật khác.

Một điều làm cho chúng ta phải ngạc nhiên là tại sao lãnh đạo đảng cộng sản Việt Nam không thấy rõ là Trung Quốc đã hòa giải với Hoa Kỳ từ lúc tổng thống Nixon thăm viếng xứ họ và ký thông cáo chung Thượng Hải vào tháng 2-1972, và càng rõ hơn nữa trong thái độ của Trung Quốc vào dịp quân Bắc Việt tiến công xâm chiếm miền Nam năm 1975. Ngày nay, vì nhu cầu phát triển kinh tế, Trung Quốc cần các quốc gia khác, đặc biệt là Hoa Kỳ, đầu tư vào xứ họ, lãnh tụ Trung Quốc không còn chủ trương chính sách "ai thắng ai" nữa, vì họ không muốn gây thù nghịch với quốc gia nào cả, nhất là đối với Hoa Kỳ.

Như vậy ngày nay, trên thế giới, ngoại trừ Cuba (đang áp dụng "giải pháp zéro" của Fidel Castro), và Bắc Hàn (đang thay đổi chính sách), chỉ còn một mình đảng cộng sản Việt Nam là vẫn hăng say tận lực đeo đuổi chính sách thù nghịch với Hoa Kỳ và đồng minh, và tiếp tục chiến tranh lạnh, gây tai hại vô kể cho nhân dân Việt Nam.

Ngày nào đảng cộng sản Việt Nam mới chấm dứt đường lối ngoại giao hại dân hại nước này?

Tôn Thất Thiện
Montréal, 29-12-1991